

ПРОЕКТ

НА СТРАТЕГИЯ ЗА МЕСТНО РАЗВИТИЕ НА МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА „МИГ Ардино - Джебел”

1. Основни цели на СМР

СМР е разработена по подхода „Водено от общностите местно развитие“ /ВОМР/, като се основава се на характеристиките на територията на трите общини – Ардино - Джебел. СМР се разработва въз основа на местните потребности и потенциал, в съответствие с политиките на национално, регионално и местно ниво, включително и с политиките по десегрегация и деинституционализация.

СМР се подкрепя от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) чрез ПРСР 2014 – 2020 г. и от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Европейския социален фонд (ЕСФ) чрез ОПОС 2014-2020 г., ОПИК 2014-2020 г. и ОПРЧР 2014 - 2020г..

Стратегията допринася за постигане на целите на подхода ВОМР:

1. насърчаване на социалното приобщаване и намаляване на бедността;
2. интегриран подход към околната среда чрез съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност, включително дейности за превенция и управление на риска и за използване потенциала на културното наследство;
3. фокусиране върху иновациите чрез насърчаване на въвеждането им в практиката;
4. насърчаване на устойчивата и качествената заетост и подкрепа за мобилността на работната сила;
5. повишаване на конкурентоспособността на местните икономики и възможности за създаване на местен бизнес, включително чрез диверсификация, алтернативни дейности и устойчиво производство на аквакултури;
6. подобряване на качеството на образованието и повишаване квалификацията на населението;

Стратегията за ВОМР допринася и за постигане на специфичните за всяка програма цели, а именно:

1. за ПРСР 2014-2020 г:
 - а) развитие и стимулиране на предприемачество и устойчив бизнес;
 - б) развитие на динамична жизнена среда и подобряване качеството на живот чрез развитие на хоризонтални и междусекторни партньорства и взаимодействие за инициативи от общ интерес;

в) развитие на практики и модели за добро управление и участие на заинтересованите страни в развитието на територията като основа за териториално развитие;

г) развитие на териториална идентичност, маркетинг и марки на база на специфичния териториален потенциал и продукти от местен характер;

2. за ОПИК 2014-2020 г.:

а) инвестиции за повишаване на капацитета на малките и средните предприятия (МСП) за пазарно развитие, производителността на труда и намаляване на енергоемкостта и ресурсоемкостта на производството на тези територии;

б) насърчаване на иновационната активност, разработването и внедряването на иновации от и на тези територии, както и насърчаване на частните инвестиции в научни изследвания и иновации;

в) подобряване на достъпа до финансиране на МСП и насърчаване създаването на нови устойчиви предприятия, които да осигуряват заетост на местното население и възможности за повишаване на доходите му;

3. за ОПОС 2014 – 2020 г. – подобряване и поддържане на природозащитното състояние на видове и местообитания от мрежата Натура 2000;

4. за ОПРЧР

а) преодоляване на силно изразени негативни процеси в обхванатите територии по отношение на пазара на труда и социалното включване;

б) устойчива и качествена заетост за уязвими групи;

в) мобилност на работната сила, както и повишаване квалификацията на населението за по-голямо съответствие на уменията на търсещите работа с нуждите на бизнеса;

г) подобряване качеството на работните места и квалификацията и уменията на заетите;

д) подобряване достъпа до социални услуги на различни групи социално изключени или в риск от социално изключване лица

2. Приоритети и мерки от СМР

В Стратегията на МИГ Ардино - Джебел, са набелязани три приоритета: съхраняване на природните и културни ресурси на територията; повишване конкурентноспособността на местната икономика и възможностите за бизнес и трудова заетост; повишаване качеството на живот.

За постигането им са включени мерки, финансирани от ПРСР, ОПИК, ОПОС и ОПРЧР:

а) от ПРСР:

Код на мярката	4.1
Наименование на мярката	Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства
Описание на целите	Повишаване устойчивостта и конкурентноспособността на земеделските стопанства чрез модернизиране на физическия капитал, нематериални активи, свързани с организацията и управление на стопанствата, въвеждане на нови и енергоспестяващи технологии, подобряване на предпазарната подготовка и съхранение на продукцията.
Обхват на мярката	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Географски обхват:</i> Територията на действие на МИГ Ардино - Джебел. • <i>Обхват на подпомагане:</i> Подпомагане на инвестиции в материални и нематериални активи, имащи отношение към подобряване на производствената дейност на земеделските стопанства; Инвестициите трябва са свързани с производството на селскостопански продукти включени в приложение I на Договора или памук, с изключение на риба и рибни продукти.
Допустими получатели	<ol style="list-style-type: none"> 1. Земеделски производители (физически или юридически лица), регистрирани по Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските които отговарят на дефиницията за малки стопанства със СПО над 2 000 евро; 2. Признати групи или организации на производители за инвестиции, които са от полза на цялата група или организация на производители и са свързани с основната земеделска дейност по производство и/или съхранение на земеделски продукти, произведени от техните членове, както и с подготовка на продукцията за продажба
Допустими дейности	
<p>Материални и нематериални инвестиции в новосъздадени и съществуващи земеделските стопанства за покриване нуждите на същите, съобразени с техният капацитет. Подкрепата ще бъде насочена към инвестиции, свързани с:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Инвестиции за модернизация и механизация /инвестиции във физически активи/ пряко свързана с намаляване на производствените разходи и повишаване производителността на труда; • Инвестиции за модернизация и механизация /инвестиции във физически активи/ пряко свързана с намаляване на производствените разходи и повишаване производителността на труда; • Инвестиции за постигане съответствие с нововъведени стандарти на Общността приложими за съответните стопанства; 	

- Инвестиции пряко свързани с подобряване на енергийната ефективност на стопанствата;
- Инвестиции за съхранение на земеделската продукция с цел запазване качеството на продукцията;
- Инвестиции в машини и съоръжения за опазване на околната среда, включително за съхранение на оборска тор;
- Инвестиции в недвижима собственост свързана с дейността на земеделските стопанства;
- Инвестиции за създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, десертни лозя, медоносни дървесни видове за производство на мед и бързорастящи храсти и дървесни видове за производство на биоенергия;
- Инвестиции за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за нуждите на земеделските стопанства.

Код на мярката	4.2
Наименование на мярката	Инвестиции в преработващия сектор/маркетинга/развитието.
Описание на целите	Повишаване на конкурентоспособността и устойчивостта на предприятията от хранително-преработвателния сектор. Повишаване производителността на труда, подобряване на качеството, добавяне на стойност и преработка на земеделска продукция;
Обхват на мярката	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Географски обхват:</i> Територията на действие на МИГ Ардино - Джебел. • <i>Обхват на подпомагане:</i> Подпомагане на инвестиции в материални и нематериални активи, имащи отношение към подобряване на цялостната дейност на <u>земеделските стопанства и предприятията за преработка на земеделски продукти.</u>
Допустими получатели	<ol style="list-style-type: none"> 1. Земеделски производители (физически или юридически лица), регистрирани по Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските които отговарят на дефиницията за малки стопанства със СПО над 2 000 евро; 2. Признати групи или организации на производители за инвестиции, които са от полза на цялата група или организация на производители и са свързани с основната земеделска дейност по производство и/или съхранение на земеделски продукти, произведени от техните членове, както и с подготовка на продукцията за продажба 3. Еднолични търговци и юридически лица, различни от кандидатите по т. 1 и 2.

- **Кандидатите по т. 3 трябва да са регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите.*

Допустими дейности

1. Материални и нематериални инвестиции за преработка и маркетинг на земеделски продукти, в т.ч.
 - 1.1. за създаване или модернизация на съществуващи мощности за преработка;
2. създаване и/или модернизация на капацитета на местните мрежи за прибиране, приемане, съхранение, климатизиране, сортиране и пакетиране на земеделска продукция;
3. за опазване на околната среда/климата;
4. за системи за управление на качеството;
5. за преработка на биомаса;
6. за нововъведени стандарти.

Инвестициите могат да включват:

1. Реконструкция и модернизация на сгради;
2. Закупуване на оборудване, машини и съоръжения;

** Финансова помощ се предоставя за извършване на инвестиции в следните избрани производствени сектори, свързани с преработката/маркетинга на селскостопански продукти:*

- ⇒ *1. мляко и млечни продукти, включително яйца от птици, с изключение на производство, преработка и/или маркетинг на продукти, наподобяващи/заместващи мляко и млечни продукти;*
- ⇒ *2. месо и месни продукти;*
- ⇒ *3. плодове и зеленчуци, включително гъби;*
- ⇒ *4. пчелен мед и пчелни продукти с изключение на производство, преработка и/или маркетинг на продукти, наподобяващи/заместващи пчелен мед и пчелни продукти;*
- ⇒ *5. зърнени, мелничарски и нишестени продукти с изключение на производство, преработка и/или маркетинг на хляб и тестени изделия;*
- ⇒ *6. растителни и животински масла и мазнини с изключение на производство, преработка и/или маркетинг на маслиново масло;*
- ⇒ *7. технически и медицински култури, включително маслодайна роза, билки и памук, с изключение на производство, преработка и/или маркетинг на тютюн и тютюневи изделия, захар и сладкарски изделия;*
- ⇒ *8. готови храни за селскостопански животни (фуражи);*
- ⇒ *9. гроздова мъст, вино и оцет.*
- ⇒ *10. инвестиции и за производство на енергия за собствено производство чрез преработка на първична и вторична биомаса от растителни и животински продукти с изключение на биомаса от рибни продукти.*

Код на мярката	6.4
Наименование на мярката	Подкрепа за инвестиции в установяването и развитието на неселскостопански дейности
Описание на целите	<ul style="list-style-type: none"> • Повишаване конкурентноспособността на територията посредством инвестиции в неземеделски дейности • Създаване на заетост и диверсификация на неземеделските дейности • развитието на технологиите в областта на „зелената икономика“, включително на енергия от ВЕИ за собствено потребление; • развитие на туризъм, съчетаващ природни и културни ценности.
Обхват на мярката	<i>Географски:</i> На територията на действие на МИГ Ардино - Джебел,
Допустими дейности	
<p>Предоставя се подпомагане за инвестиции в неземеделски дейности, които са насочени към:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Развитие на туризъм (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги); Подпомагат се проекти за обновяване или изграждане на места за настаняване с до 20 помещения за настаняване. • Производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали); • Развитие на услуги във всички сектори (например: грижи за деца, възрастни хора, хора с увреждания, здравни услуги, счетоводство и одиторски услуги, ветеринарни дейности и услуги базирани на ИТ и др.; • Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление; • Развитие на занаяти (включително предоставяне на услуги, свързани с участието на посетители в занаятчийски дейности) и други неземеделски дейности. • Допустими са интегрирани проекти – комбинирани с мярка 4.1. При интегрирани проекти заявлението се проверява за съответствие с критериите за допустимост и подбор на двете подмерки. 	

Код на мярката	7.2
Наименование на мярката	Подкрепа за инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия
Описание на целите	Подобряване на малка по мащаби публична инфраструктура, подобряване облика на населените места от територията на МИГ Ардино - Джебел-, и разширяване на основни услуги за населението, свързани със свободното време, спорт и култура.
Обхват на мярката	<i>1.Географски:</i> На територията на действие на МИГ Ардино - Джебел
Допустими дейности	
<ul style="list-style-type: none"> • Строителство, реконструкция, рехабилитация на улици, тротоари и съоръженията към тях; • Изграждане, обновяване на паркове, площади, градинки, улично озеленяване; • Изграждане, реконструкция, ремонт на социална инфраструктура извън процеса на деинституционализация на деца или възрастни, включително транспортни средства ; • Енергийна ефективност в общински сгради, в които се предоставят обществени услуги; 	

- Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване, обзавеждане на спортна инфраструктура;
- Изграждане, реконструкция, ремонт, реставрация, оборудване, обзавеждане на обекти, свързани с културния живот вкл. и дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства;
- Реконструкция, ремонт, оборудване, обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение в селските райони.

Код на мярката	7.5
Наименование на мярката	Подкрепа за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа информация и малка по мащаб туристическа инфраструктура
Описание на целите	<ul style="list-style-type: none"> • Да се насърчи растежа на доходите и създаването на заетост на територията чрез подпомагане развитието на селски туризъм; • Да се разнообрази и подобри туристическата инфраструктура, атракции и съоръжения за посетители на територията; • Опазване и популяризиране на природното и културно наследство на територията;
Обхват на мярката	<i>Географски:</i> На територията на действие на МИГ Ардино - Джебел
Допустими дейности	
	<ul style="list-style-type: none"> • Изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на: <ul style="list-style-type: none"> - туристически информационни центрове; - посетителските центрове за представяне и експониране на местното природно и културно наследство; - центровете за изкуство и занаяти с туристическа цел; • Изграждане, реконструкция, ремонт и закупуване на съоръжения за: <ul style="list-style-type: none"> - за туристически атракции, които са свързани с местното природно, културно и/или историческо наследство и предоставящи услуги с познавателна или образователна цел; - туристическа инфраструктура (информационни табели и пътепоказатели за туристическите места и маршрути, съоръжения за безопасност, велоалеи и туристически пътеки).

Код на мярката	7.6
Наименование на мярката	Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и на културното и природното наследство на селата
Описание на целите	<ul style="list-style-type: none"> • Съхранение на духовния и културния живот на населението на територията на МИГ; • Подкрепа за дейности, свързани с културната идентичност и традиции на територията на МИГ.
Обхват на мярката	<i>Географски:</i> На територията на действие на МИГ Ардино - Джебел

Допустими дейности
Дейности за възстановяване, реставрация, ремонт и/или реконструкция на сгради с религиозно значение, в това число и дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства.

Код на мярката	8.6
Наименование на мярката	Подпомагане за инвестиции в технологии за лесовъдство и в преработката, мобилизирането и търговията на горски продукти
Описание на целите	<ul style="list-style-type: none"> - Настоящата подмярка цели да се подсигурят средства за подпомагане на недържавните гори, както и държавните гори, стопанисвани от общини и частно-правни юридически лица, които да могат да запазят освен своята многофункционалност и конкурентоспособността на собствениците/стопаните си, за да продължат с устойчивото управление на горите си. - Допринася и за подобряване конкурентоспособността на фирмите работещи в горите и преработвателите на горски продукти;
Обхват на мярката	<i>Географски:</i> На територията на действие на МИГ Ардино - Джебел

Допустими дейности
<ul style="list-style-type: none"> • Придобиване на материални и нематериални активи за дейности като: <ol style="list-style-type: none"> 1. Машинно обработване на дървен материал чрез бичене, фрезоване, комбинирано или рязане или развиване; 2. Нарязване, сортиране, рендосване, профилиране, крайчване, фасониране и шлайфане; 3. Сушене и импрегниране на дървен материал; 4. Производство на дървесен талаш, дървесно брашно, технологични трески, дървесни пелети и брикети от необработени дървени материали, вършина и други дървесни отпадъци; 5. Производство на колове или колчета: белене, цепене, заостряне, пакетиране; 6. Производство на дърва за горене: рязане, цепене, пакетиране; <ol style="list-style-type: none"> 1. Инвестиции в преработка и маркетинг на горски продукти, в т.ч.: <ul style="list-style-type: none"> - изграждане, придобиване или подобрене на сгради и други недвижими активи необходими за първичната преработка на дървесината, както и закупуването на земя, когато са пряко свързани с

изпълнението на проекта;

- закупуването или вземането на лизинг на нови машини и оборудване за първична преработка на дървесината, както и други работни операции, предхождащи промишлената преработка, до пазарната цена на актива;

- закупуването или вземането на лизинг на нови машини и оборудване за преработка на недървесни горски продукти;

2. Инвестиции в подобряване на икономическата стойност на горите, в т.ч.:

- отгледни сечи във високостъблени и семенно възобновени издънкови гори до 40 годишна възраст;

- закупуване или вземането на лизинг на щадящи почвата и ресурсите специализирана горска техника и оборудване за сеч, извоз, товарене и транспорт на дървесина за едно или повече стопанства;

3. Закупуване на земя, когато са пряко свързани с изпълнението на проекта и ненадхвърлят 10 % от общите допустими разходи по проекта.

• **Нематериални инвестиции:**

1. Ноу-хау, придобиване на патенти права и лицензи и др.;

3. Закупуване на софтуер;

4. Въвеждане на добри производствени практики, системи за управление на качеството и подготовка за сертификация.

б| финансирана от ЕЗФРСР извън ПРСР, съгласно чл.15 ал.1 т.3 от Наредба 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014-2020 г.

Код на мярката	170
Наименование на мярката	Съхранено културно-историческо и природно наследство в подкрепа на повишаване атрактивността и просперитета на територията на МИГ
Описание на целите	<ul style="list-style-type: none">• Повишаване информираността на населението за богатството на местното културно-историческо и природно наследство;• Включване на местното население в инициативи по изучаване и съхраняване на културното наследство и природни дадености/ресурси.

	<ul style="list-style-type: none"> • Популяризиране на културно-историческото и природно наследство посредством организиране на различни събития в подкрепа на удължаване на туристическия сезон;
Обхват на мярката	<p><i>Географски:</i> На територията на действие на МИГ Ардино - Джебел; <i>Обхват на подпомагане:</i> Ще се подпомагат проекти в обществена полза и реализирането на проектните дейности не носят приход на бенефициентите.</p>
Допустими дейности	
	<ul style="list-style-type: none"> • Организиране на групи/школи за проучване, изучаване на местната култура и бит, кулинария, традиции, певческо и музикално изкуство, занаяти, обичаи, ритуали и тяхното документиране с изработване филми, клипове, каталози със снимкови и други материал, дигитални архиви, информационни материали, сборки / например сборки от носии, вещи от бита, инструменти и пособия характерни за определен занаят и др./ • Популяризиране богатството на местното културно-историческо наследство посредством организиране възстановка на обичаи/ ритуали, организиране на приготвяне и дегустация на местна кухня, концерти, временни и постоянни изложби и експозиции, организиране на местни празници – събори, панаири, популяризиране чрез интернет базирани приложения и др. • Организиране на групи /например от младежи/ по интереси, свързани с опазването на територии, животни, растения, природни образувания, които не са защитени със закон, но са от особено значение за местната общност, свързани със селския фолклор и обичаи, или са част от селския пейзаж. Промотиране синергичната връзка между органично земеделие, опазване на околната среда и екотуризм. Организиране на семинари, лекции, мероприятия за промотиране опазването на природните ресурси /вода, почви и др./, местата по Натура 2000, селския ландшафт. Организиране почистване от ТБО на реки и територии извън населените места и др. • Организиране на демонстрационни събития, арт събития и фестивали представящи наследството на територията и с потенциал за привличане на туристи /например: демонстрационни скални катерения, парапланеризъм, спортни състезания, полет на хвърчила и др/

в) от ОПИК

Код на мярката	01 ОПИК
Наименование на мярката	Технологично развитие и иновации
Описание на целите	Повишаване на иновационната дейност на предприятията
Обхват на мярката	Географски: На територията на действие на МИГ Ардино - Джебел Обхват на подпомагане: подкрепя се само внедряване или разработване на иновации, попадащи в тематичните области на

	Иновационната стратегия за интелигентна специализация.
Допустими дейности	
Подкрепа /инвестиционна, консултантска и за помощни услуги/ за иновации в предприятията, вкл. разработване и внедряване на нови продукти, процеси и бизнес модели в предприятия;	

Код на мярката	02 ОПИК
Наименование на мярката	Предприемачество и капацитет за растеж на МСП
Описание на целите	<ul style="list-style-type: none"> • Подобряване нивото на оцеляване на МСП, включително чрез насърчаване на предприемачеството; • Повишаване на производителността и експортния потенциал на МСП.
Обхват на мярката	<i>Географски:</i> На територията на действие на МИГ Ардино - Джебел. <i>Област на подпомагане:</i> предвижда подкрепа за секторите, изведени като приоритетни съгласно Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия 2014-2020 (НСНМСП).
Допустими дейности	
<ul style="list-style-type: none"> • Насърчаване на предприемаческите идеи в области, свързани с европейски и регионални предизвикателства и секторите на НСНМСП. • Общи производствени инвестиции за подобряване на производствения капацитет за растеж чрез ефективното и ефикасно използване на факторите на производство и чрез изграждането на възможности за възприемане и адаптиране на европейски и международни знания и технологии; • подкрепа за специализирани услуги за МСП за развитие и укрепване на управленския капацитет; • подкрепа за растеж на предприятия чрез подобряване на качеството и насърчаване на използването на ИКТ и услуги; 	

г) от ОПОС

Код на мярката	109 ОПИК
Наименование на мярката	Инвестиции в консервационни дейности за поддържане/ подобряване на природозащитното състояние на видове и природни местообитания
Описание на целите	Подобряване на природозащитното състояние на видове и местообитания

	от мрежата Natura 2000
Обхват на мярката	<i>Географски:</i> На територията на действие на МИГ Ардино - Джебел
Допустими дейности	
<p>Подобряване на природозащитното състояние на видове и природни местообитания в мрежата Natura 2000, които са докладвани в ЕК, като такива с “неблагоприятно-незадоволително“ състояние (мерки от Национална приоритетна рамка за действие за Natura 2000).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Опазване на местообитания • Опазване на животински видове 	

д) от ОПРЧР

Код на мярката	001 - 1 ОПРЧР
Наименование на мярката	„Достъп до заетост за търсещите работа и неактивните лица, включително трайно безработни и лица, отдалечени от пазара на труда, а също и чрез местни инициативи за заетост, и подкрепа за мобилността на работната сила”
Описание на целите	<ul style="list-style-type: none"> - Увеличаване броя на започналите работа безработни или неактивни лица на възраст от 30 и 54 г. вкл. - Увеличаване броя на започналите работа безработни или неактивни лица с ниско образование на възраст от 30 и 54 г., вкл. - Увеличаване броя на започналите работа безработни или неактивни лица над 54-годишна възраст; - Увеличаване броя на започналите работа безработни или неактивни лица над 54-годишна възраст
Обхват на мярката	<i>Географски:</i> На територията на действие на МИГ Ардино - Джебел
Допустими дейности	
<ul style="list-style-type: none"> - Предоставяне на посреднически услуги на пазара на труда, активиране на неактивни лица, организиране и участие в трудови борси и др. подкрепящи услуги за заетост; - Професионално информиране и консултиране, вкл. по въпроси относно упражняването на трудови и осигурителни права; - Психологическо подпомагане; - Предоставяне на мотивационно обучение; - Предоставяне на обучение за повишаване на професионалната квалификация или придобиване на нова; - Предоставяне на обучение за придобиване на ключови компетентности; 	

- Осигуряване на заетост след предоставяне на посреднически услуги и/или обучение;
- Осигуряване на обучение по време на работа (чиракуване) и стажуване;
- Предоставяне на стимули за насърчване на мобилността на търсещи работа лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда.
- Предоставяне на стимули на работодатели за наемането на безработни лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда

Код на мярката	001 - 2 ОПРЧР
Наименование на мярката	„Устойчиво интегриране на пазара на труда на младите хора, в частност тези, които не са ангажирани с трудова дейност, образование или обучение, включително младите хора, изложени на риск от социално изключване, и младите хора от маргинализирани общности, включително чрез прилагане на гаранция за младежта“
Описание на целите	<ul style="list-style-type: none"> - Увеличаване броя на икономически неактивните младежи извън образование и обучение на възраст до 29 г. вкл., които са получили предложение за обучение, работа, стаж или обучение по време на работа (чиракуване)³, или са насочени към продължаване на образованието. - Увеличаване броя на безработните младежи извън образование или обучение на възраст до 29 г. (вкл.) с основна или по-ниска образователна степен, които са завършили обучение или са включени в заетост. - Увеличаване броя на включените в обучение, в заетост или в самостоятелна заетост безработни младежи извън образование или обучение на възраст до 29 г. вкл., които са със завършено средно или висше образование
Обхват на мярката	<i>Географски:</i> На територията на действие на МИГ Ардино - Джебел
Допустими дейности	
<ul style="list-style-type: none"> - Предоставяне на посреднически услуги на пазара на труда, организация на трудови борси и други подкрепящи услуги за заетост; - Дейности за активиране на икономически неактивни младежи, които не са в образование или обучение, за включването им на пазара на труда, в т.ч. информационни кампании и събития, 	

трудова борса, ателиета за търсене на работа и др.;

- Професионално информиране и консултиране; психологическо подпомагане;
- Предоставяне на обучение след регистрация като безработно лице - мотивационни обучения, обучение за придобиване на професионална квалификация, обучение за придобиване и усъвършенстване на ключови компетентности, обучения по предприемачество;
- Осигуряване на възможност за заетост, в т.ч. обучение по време на работа (чиракуване) и стажуване, след регистрация като безработно лице;
- Предоставяне на стимули за насърчаване на географската мобилност с цел работа; Предоставяне на стимули на работодатели за наемането на безработни младежи;
- Популяризиране и насърчаване стартирането и развитието на самостоятелна стопанска дейност и предприемачество;
- Предоставяне на обучения за придобиване на предприемачески, управленски и бизнес умения;
- Подпомагане разработването на бизнес идеи и насочване към финансиращи програми за стартиращи предприемачи, в т.ч. по ОП РЧР.

Код на мярката	001 -3 ОПРЧР
Наименование на мярката	„Самостоятелна заетост, предприемачество и създаване на предприятия, включително иновативни микро-, малки и средни предприятия“
Описание на целите	Увеличаване броя на включените в самостоятелна заетост безработни, неактивни и наети лица
Обхват на мярката	<i>Географски:</i> На територията на действие на МИГ Ардино - Джебел
Допустими дейности	
<ul style="list-style-type: none">- Популяризиране на стартирането и развитието на самостоятелна стопанска дейност и предприемачество;- Предоставяне на обучения за придобиване на предприемачески, управленски и бизнес умения;- Предоставяне на финансова подкрепа за стартиране на самостоятелна заетост;- Предоставяне на специализирани консултантски услуги на самостоятелно заети лица по въпроси, свързани с развитието на бизнеса – счетоводни услуги, услуги по управление на човешките ресурси и други подпомагащи развитието на начинаещия бизнес услуги, напр.	

достъп до мрежи, насърчаващи бизнес развитието, според конкретните нужди

Код на мярката	001 - 4 ОПРЧР
Наименование на мярката	„Подобряване на равния достъп до възможностите за учене през целия живот за всички възрастови групи във формален, неформален и неофициален вид, осъвременяване на познанията, уменията и компетенциите на работната ръка, както и насърчаване на гъвкави процеси на учене, включително чрез професионална ориентация и валидиране на придобитите компетенции”
Описание на целите	<ul style="list-style-type: none">- Увеличаване броя на заетите лица над 54 г. с придобита и/или подобрена професионална квалификация и/или ключови компетентности;- Увеличаване броя на заетите лица със средно и по-ниско образование, придобили нови знания и умения;- Увеличаване броя на заетите лица, работещи в сектори, основаващи се на знанията, високите технологии и ИКТ, екологосъобразната икономика, „белия” сектор и сектора на персоналните услуги, преработвателната промишленост с по-висока добавена стойност на труда, творческия и културния сектори, подобрили своите знания и умения с подкрепата на ОП РЧР
Обхват на мярката	<i>Географски:</i> На територията на действие на МИГ Ардино - Джебел
Допустими дейности	
<ul style="list-style-type: none">- Предоставяне на обучение за повишаване на професионалната квалификация и/ или за придобиване на нова;- Предоставяне на обучение за придобиване на ключови компетентности;- Осигуряване на достъп до продължаващо обучение с цел по-добра професионална реализация и повишена професионална подготовка на кадрите;- Осигуряване на достъп до иновативни форми за учене през целия живот;- Разработването и внедряване на системи за съобразено с нуждите на работодателите обучение на заети лица, отговарящи на високи стандарти за качество;- Подкрепа за практики, насочени към адаптиране на знанията и уменията на заетите към реалните нужди на пазара на труда и на ниво предприятие, в т.ч. при въвеждане на нови, „зелени” и по-ресурсно ефективни технологии;- Въвеждане на обучителни методи и програми, основани на практиката, за повишаване знанията,	

уменията и компетенциите на заетите съобразно нуждите на пазара на труда;

- Подкрепа за реализация на стратегии за учене през целия живот за работната сила, в сътрудничество със социалните партньори, включително обучения и развиване на умения, надграждане на преносими компетенции, като чужди езици, дигитални компетенции, предприемачество и др

Код на мярката	001 -5 ОПРЧР
Наименование на мярката	„Приспособяване на работниците, предприятията и предприемачите към промените”
Описание на целите	Увеличаване броя на обхванатите заети в предприятията с въведени нови системи, практики и инструменти за развитие на човешките ресурси и подобряване на организацията и условията на труд
Обхват на мярката	<i>Географски:</i> На територията на действие на МИГ Ардино - Джебел
Допустими дейности	
<ul style="list-style-type: none">- Предоставяне на посреднически услуги;- Предоставяне на обучения на работното място;- Подкрепа за практики и предоставяне на услуги за заети и работодатели с цел превенция или смекчаване последствията от икономическо реструктуриране;- Подкрепа за практики за насърчаване професионалната и географската мобилност на заети лица;- Подкрепа за практики за въвеждане на гъвкави форми на заетост;- Подкрепа за практики за усъвършенстване на системите за управление на човешките ресурси в предприятията, с акцент върху практиките за трайно интегриране на младите хора на работното място, по-лесното съвместяване на професионалния, семейния и личния живот, както и удължаване трудовия живот на по-възрастните работници и служители;- Подкрепа за практики за въвеждане на иновативни, по-производителни и „по-зелени” модели за организация на труда в предприятията; в т.ч. за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труда, подобряване професионалния и здравния статус на работниците и служителите, както и за подобряване на социалния климат;- Подкрепа за практики, насочени към стимулиране на защитата на трудовите, осигурителните и социалните права на работниците и служителите, равнопоставеността и равното третиране на	

работното място;

- Подкрепа за практики, насочени към развитие на корпоративната социална отговорност;
- Подкрепа на практики, насочени към борба със сивата икономика и недеклаираната заетост;
- Предоставяне на обучения за мениджъри на МСП и предприемачи с оглед подобряване на техните управленски и предприемачески умения

Код на мярката	002 - 1 ОПРЧР
Наименование на мярката	„Социално-икономическа интеграция на маргинализирани общности като ромите”
Описание на целите	Увеличаване на броя на лицата от уязвими етнически общности, включени в заетост, образование, обучение, социални и здравни услуги с фокус върху ромите мигранти, участници с произход от други държави
Обхват на мярката	<i>Географски:</i> На територията на действие на МИГ Ардино - Джебел

Допустими дейности по направления

Направление „Подобряване достъпа до заетост” – активиране на икономически неактивни лица; посредничество за намиране на работа; професионално информиране и консултиране; психологическо подпомагане; мотивационно обучение; предоставяне на обучение; включване в стажуване, чиракуване, заетост в т.ч. в сферата на социалната икономика; насърчаване на самостоятелната заетост и др.;

Направление „Подобряване достъпа до образование” – превенция на ранното отпадане от училище; интеграция в образователната система на деца и младежи; подобряване достъпа до образователни услуги за ранно детско развитие; ограмотяване на възрастни;

Направление „Подобряване достъпа до социални и здравни услуги” – подобряване достъпа до и предоставяне на качествени социални и здравни услуги, в т.ч. интегрирани междусекторни услуги, съгласно специфичните потребности на целевата група; предоставяне на индивидуални консултации и социално-здравна медиация на представителите на целевите групи; повишаване информираността относно социалните и здравните им права; насърчаване семейното планиране и отговорното родителство; повишаване здравната култура и др.;

Направление „Развитие на местните общности и преодоляване на негативните стереотипи” – планиране, управление, наблюдение и оценка на инициативи за социално-икономическа интеграция на социално изключени хора, групи и маргинализирани общности и за общностно развитие; общностни дейности за промяна на практики, имащи негативно влияние върху социалното включване; подкрепа за включване на целевите групи в процесите на формиране и изпълнение на национални и местни политики; инициативи за преодоляване на стереотипи; инициативи за популяризиране на културната идентичност на етнически общности, вкл. в сферата на традиционните дейности и талантите (занаяти и изкуства).

Код на мярката	002 - 2 ОПРЧР
Наименование на мярката	„Активно приобщаване, включително с оглед насърчаване на равните възможности и активното участие и по-добрата пригодност за заетост”
Описание на целите	<ul style="list-style-type: none"> - Увеличаване на броя на членове на семейства с деца /включително с увреждания/, които са започнали да търсят работа или са в заетост, след предоставени интегрирани мерки за социално включване; - Увеличаване на броя на хората с увреждания, които са започнали да търсят работа или са заети, чрез предоставяне на социални и здравни услуги, вкл. чрез интегрирани мерки за хора с увреждания и техните семейства
Обхват на мярката	<i>Географски:</i> На територията на действие на МИГ Ардино - Джебел
Допустими дейности по направления	
<ul style="list-style-type: none"> - Предоставяне на услуги за семейства с деца (включително деца с увреждания), услуги по превенция (семеино консултиране, превенция на изоставянето и други) и на подкрепящи услуги, в т.ч. интегрирани междусекторни услуги в общността или в семейна среда; - Реализация на интегрирани подходи за насърчаване участието на пазара на труда на лица, полагащи грижи за зависими членове на семейства, - Подобряване достъпа до заетост на хората с увреждания и други уязвими групи чрез интегрирани комплексни мерки и предоставяне на подкрепящи услуги, вкл. в общността; - Подобряване достъпа до здравеопазване и промоция на здравето, в т.ч. чрез целеви действия, насочени към уязвими групи; - Местни социални дейности за социално включване. 	

Код на мярката	002 - 3 ОПРЧР
Наименование на мярката	Повишаване на достъпа до услуги, които са на достъпна цена, устойчиви и висококачествени, включително здравни и социални услуги от общ интерес
Описание на целите	<ul style="list-style-type: none"> - Подобряване на достъпа на хора с увреждания и хора над 65 г. в невъзможност за самообслужване до услуги за социално включване и здравеопазване; - Намаляване броя на възрастните и хората с увреждания, настанени

	<p>в институции чрез предоставяне на социални и здравни услуги в общността, включително услуги за дългосрочна грижа</p> <ul style="list-style-type: none"> - Намаляване броя на децата и младежите, настанени в институции чрез предоставяне на социални и здравни услуги в общността.
Обхват на мярката	<i>Географски:</i> На територията на действие на МИГ Ардино - Джебел
Допустими дейности по направления	
<ul style="list-style-type: none"> - Предоставяне на подкрепящи услуги, в т.ч. интегрирани междусекторни услуги в общността или в домашна среда; услуги за ранно детско развитие; услуги за превенция и ранна интервенция за деца, услуги за възрастни хора (включително самотноживеещи хора над 65 г. в невъзможност за самообслужване), за хора с увреждания и други уязвими групи от населението; - Осигуряване на необходимите ресурси и услуги, включително услуги по превенция за премахване на институционалния модел на грижа за децата и младежите чрез създаване на мрежи от социални услуги и междусекторни услуги в общността, в семейна или близка до семейната среда; - Осигуряване на необходимите ресурси и услуги за премахване на институционалния модел на грижа за възрастните хора и хората с увреждания чрез създаване на мрежа от социални и междусекторни услуги в общността; - Развитие на приемна грижа и други превантивни и алтернативни форми на грижа и услуги; - Подобряване достъпа до здравеопазване и промоция на здравето, в т.ч. чрез целеви действия, насочени към деца, младежи и уязвими групи; - Местни социални дейности за социално включване. 	

Код на мярката	002 - 4 ОПРЧР
Наименование на мярката	„Насърчаване на социалното предприемачество и на професионалната интеграция в социалните предприятия и насърчаване на социалната и солидарна икономика с цел улесняване на достъпа до заетост ”
Описание на целите	Увеличаване броя на заетите в социалните предприятия след получена подкрепа
Обхват на мярката	<i>Географски:</i> На територията на действие на МИГ Ардино - Джебел
Допустими дейности по направления	

- Подкрепа за дейността на социални предприятия, специализирани предприятия и кооперации на хора с увреждания във връзка с осигуряване на заетост;
- Социален маркетинг и популяризиране на социалната икономика и социалното предприемачество;
- Социална и професионална интеграция на представители на уязвимите групи в сектора на социалната икономика;
- Обучение и квалификация за лицата, за които се осигурява заетост в социалните предприятия, специализираните предприятия и кооперациите на хора с увреждания;
- Оборудване и адаптиране на работни места;
- Подкрепа за дейности, свързани със създаване на партньорства и разпространение на добри практики в сферата на социалната икономика;
- Подобряване на капацитета и човешките ресурси за ефективно управление на социалните предприятия, специализираните предприятия и кооперациите на хора с увреждания; Предоставяне на „подкрепена заетост” на хората с увреждания;
- Обществени информационни кампании относно потенциала на социалната икономика.